

Øko-formænd:

Landmænd vil indse, at økologi er det rigtige

Målet om dobbelt så meget økologi i 2020 kan nås med lidt flere penge, mener Uffe Bie og Evald Vestergaard.

Økologikongres

Af Frederik Thalbitzer

Landmænd, der ikke i dag drømmer om at blive økologer, vil indse, at økologi er vejen frem, når de får de rigtige incitamenter. På den måde kan man nå regeringens mål om, at 15 procent af landbrugsarealet er økologisk i 2020 - dobbelt så meget som i dag. Det mener formand for Landbrug & Fødevarers økologisektion Uffe Bie, og formand for Økologisk Landsforening Evald Vestergaard.

Incitamenter

Evald Vestergaard mener, at politikerne skal koble økologi og naturhensyn, og udpege områder der skal dyrkes økologisk. Eksempelvis som led i beskyttelse af vandmiljøet, grundvand og sårbar natur.

»Landmænd der ikke vil det i dag skal være økologer. Jeg tror gerne, de vil, hvis det bliver konkret nok,« siger han.

Uffe Bie tilføjer:

»Man skal ikke nødvendigvis pådutte dem at blive økologer, men lave rammer så de får lyst,« siger han.

Han påpeger, at ekstensiveringsstøtten nok skal hæves, og at 40 mio. kr. til afsætningsfremme nok er lige i underkanten, hvis det økologiske areal skal fordobles.

Hele lokalsamfund

Uffe Bie forestiller sig, at man involverer hele lokalsamfund i at forvandle områder til økologi, så de lokale beboere er med til at beskytte deres område ved at købe økologiske varer i de lokale butikker.

Han får opbakning af Evald Vestergaard, der ikke frygter, at folk foretrækker at køre 50 km til Bilka.

»Økologiske varer er lidt dyrere, men så overvejer folk købene mere og mider mindre væk, og så hænger det sammen alligevel,« siger han.

thalbitzer@landbrugsavisen.dk

© 33 39 47 41

Økologikongres

- Tidspunkt: 18.-19. november 2009.
- Sted: Odense Congress Center, Ørbækvej 350, 5220 Odense SØ.
- Program og tilmelding på: www.organic-congress.org/sider/praktiske-oplysninger.html.
- Spørgsmål: Tlf. 87 40 54 91
- Arrangører: Dansk Landbrugsrådgivning, Økologisk Landsforening og Landbrug & Fødevarer.
- Overordnede temaer: Klima, innovation og øget produktion.

Som økolog er man tilbøjelig til at køre en ekstra tur med harven, for at marken bliver helt ren.

Peter Bay Knudsen, økolog

Det er i høj grad vindmøller, der skal hjælpe økologer med at blive CO₂-neutrale, mener økologen Peter Bay Knudsen. Foto: Frederik Thalbitzer.

Sådan kan økologer reducere CO₂-udledningen

Vindenergi, bedre udnyttelse af strøm og reduceret jordbehandling er økologers vej til at blive CO₂-neutrale.

Klima

Af Frederik Thalbitzer

Økologerne satser nu på at blive klimaneutrale, og det kræver en større indsats ude på bedrifterne.

»Vi tænker ikke kun på én faktor, økologer er vant til at tænke på miljøet, og klimaet er en naturlig del af det,« siger Peter Bay Knudsen, der driver gården Skiftækær på Tåsinge økologisk.

Han erkender, at det stadig er i sin vorden at tænke klima-effekter ind i økologien. Men emnet er hot med al den snak, der er om klimaet i kølvandet på klimatopmødet, som også får supermarkederne til at forlange energiregnskaber fra deres leverandører. I hvert fald fra de økologiske.

Vind er vejen frem

De vigtigste afgrøder på Skiftækær er grønsager og kartofler til COOP, men mellem de knasende sprøde kålhoveder og den duftende timian har en vindmølle spredt sine energiske vinger for at samle energi, som Peter kan bruge til at dyrke markerne.

»Vi har brug for vindmøller, hvis vi skal være CO₂-neutrale,« siger han.

Selv økologer kan ikke dyrke markerne uden at bruge en masse energi, selv om de kan spare den energislugende kunstgødning.

»Der er mange operationer i marken,« siger han og henryder til pløjning, harvning og de mange gange traktoren skal ud at harve ukrudt, hvor konventionelle kan nøjes med en sprøjtning.

Der til kommer pakkeri og lager, der skal sikre, at der er friske grønsager til langt hen på foråret.

Elektriske robotter

Peter Bay Knudsen forestiller sig, at økologer, for at holde CO₂-udledningen nede, må basere produktionen mere på CO₂-neutral strøm frem for dieselolie. Han tror, at man med tiden får eltraktorer og mindre, elektriske redskaber a la robotter, der med gps selv kan styre mellem rækkerne og behandle mod ukrudt eksempelvis.

»Så kan vi lade batterierne op om natten, når elværkerne ikke har brug for strømmen, og sælge den overskydende strøm fra møllen om dagen,« siger han.

Han erkender, at det kræver mere udvikling, for det er stadig sådan, at maskinindustrien satser på større og større redskaber og traktorer. Min-

Klimaideer

- Få et energitjek og udskift de energislugende installationer
- Find plads til vindmøller
- Sæt solfangere og solceller på sydvendte tage
- Dyrk energipil på mindre produktive arealer
- Etabler et biogasanlæg (gård- eller fællesanlæg)

dre redskaber, mener han, vil kunne køre på strøm, og kører de selv, betyder det ikke noget, at det tager længere tid.

»Hollænderne er langt fremme med den slags,« siger han.

Reduceret jordbehandling

Peter Bay Knudsen mener også, at økologerne skal se indad på deres daglige vaner.

»Som økolog er man tilbøjelig til at køre en ekstra tur med harven, for at marken bliver helt ren, eller man pløjer, fordi jorden er trykket sammen af de store maskiner og gyllevognen,« siger han.

Han mener, vejen frem er en form for reduceret jordbehandling og måske dyrkning i bede, hvor man prøver med færre kørsler. Det reducerer også CO₂-udledningen.

Det gælder også, hvis man

kan parkere mere CO₂ i planter og rødder i jorden - altså holde den grøn. Begrebet mellemafgrøder, som diskuteres under Grøn Vækst som alternativ til efterafgrøder, er allerede normalt kutyme på Skiftækær.

»Så snart chancen er der, bliver der sået kløver til at samle kvælstof,« siger han.

Energipil på de dårligste arealer kan også blive en måde at suge CO₂ ud af luften, mener han.

Is på lager

Også på bedriftens kølelager øjner han muligheder for at spare energi og CO₂-udledning.

Eksempelvis bør man køle ned, når det blæser.

»Vi kommer nok til at se mere avancerede måder at styre strømforbruget, så vi bruger på de rigtige tidspunkter,« siger Peter Bay Knudsen, der regner med at få hjælp af ny teknologi.

Han forestiller sig også, at man kommer til at bygge kølerum, hvor man kan producere is, når temperaturforholdene gør det billigt og energi-rigtigt, is der så senere kan holde lageret koldt, når møllevingerne ikke kører så hurtigt rundt, og når udetemperaturen stiger.

Peter Bay Knudsen holder indlæg på Økologi Kongressen 18.-19. november om, hvordan man kan reducere CO₂-udledningen set fra plovfuren.

Økologiske søer danser af glæde

Randi og Jesper Adler har lagt den konventionelle svineproduktion på hylden til fordel for økologi og brænder for det.

Omlægger

Af Frederik Thalbitzer

»Jeg havde ikke troet, at søerne havde så god kondition.«

Sådan siger Jesper Adler, der sammen med sin hustru, Randi, i mange år har haft en konventionelt drevet ejendom med 180 søer, men i dag har lagt om til økologi. Det har givet dem et helt nyt syn på grise og velfærd.

»De kan virkelig løbe stærkt,« forklarer Jesper.

Det oplever han, når han går sin daglige runde og tilser sohytterne i marken på ejendommen, der ligger ved Nykøbing Sjælland.

»Det er, fordi de arbejder hele dagen. De roder i jorden eller spiser græs, selv om de kan æde så meget, de vil, i automaterne,« siger han med begejstring i stemmen.

Nyder respekt

Randi Adler glæder sig også over at se på dyrenes adfærd, der er ændret markant siden søerne gik inde i stalden.

»Når man går i marken, kan man pludselig se en so, der begynder at danse rundt om sig selv af livsglæde,« siger hun.

Det glæder dem meget, at der næsten hver dag holder biler i vejkanterne og kigger på dyrene, og det hænder endda, at nogle har kaffebordet med og sidder og hygger sig.

»Nu bliver vi respekteret, og der er jo ikke nogen der klager over os,« bemærker Jesper.

Nu eller aldrig

Før Randi og Jesper Adler lagde om, stod de i en situation, hvor deres sobedrift var slidt op. De skulle enten investere eller fortsætte som en ren planteavlbedrift og finde job i byen.

De 120 hektar var allerede økologisk drevet, så spørgsmålet var, om de havde mod på at investere 18 mio. kr. i økologisk svineproduktion.

»Det var nu eller aldrig, hvis vi skulle prøve noget andet, før vi bliver pensionister,« siger Randi Adler.

I dag glæder de sig over beslutningen.

Lav sodødelighed

Bag beslutningen om at blive økologer, ligger mange overvejelser. Randi Adler tænkte me-

Randi og Jesper Adler har lagt bedriften om fra konventionel til økologisk svineproduktion. Foto: Frederik Thalbitzer

Søerne har travlt med at rode i jorden og æde græs og rødder hele dagen, selv om de kan æde alt hvad de vil i foderautomaterne. Foto: Frederik Thalbitzer

get på den dyrevelfærdsmæssige side, mens Jesper Adler holdt fast i, at man også skal kunne leve af det.

»Jeg tror, udlandet vil udkonkurrere os på bulk-produktion, så vi ville lave noget, hvor vi skiller os ud,« siger han.

»Vi ville heller ikke kunne holde ud at arbejde på den måde, vi gjorde før,« tilføjer hun.

I dag glæder de sig over, at sodødeligheden i besætningen er langt lavere end gennemsnittet for konventionelle. Dødeligheden hos de dansende søer, der er i form, er seks procent mod 15 procent i konventionelle besætninger.

Ikke kun lyserødt

Frilandsgrise er dog ikke ren idyl.

Hos smågrisene er dødeligheden større, fordi avlsarbejdet tilgodeser konventionelle besætninger og ikke økologiske. Typisk mister de tre smågrise i løbet af de første tre dage.

»Hvad hjælper det, at en so får 23 grise, når den ikke har mere end 14 patter,« siger Jesper Adler.

Hos frilandsgrise er det ikke så ligetil at lave ammesøer, og derfor er dødeligheden for høj for smågrisene.

Til gengæld behøver smågrisene ikke antibiotika. De er længere tid hos soen og har lært at fordøje planteprotein,

når de fravænes. Det betyder, at de ikke har så stor tilbøjelighed til diarré.

Uheldig avl

Når grisene flytter fra marken og ind i stalden, ændrer de adfærd, har Randi og Jesper bemærket.

»Så vil de bare æde og vokse,« siger Jesper Adler.

Her er dødeligheden fems seks procent lige som hos de konventionelle, selv om grisene har tre gange så megen plads.

De så gerne, at der var et økologisk avlselskab, der tilgodeså de egenskaber, man ønsker hos frilandsgrise.

»I dag må vi nøjes med samme gener som konventionelle producenter,« siger de.

18 mio. kr.

Randi og Jesper Adler har investeret 18 mio. kr. i deres nye produktionsapparat. Søerne går i marken, og hytter er ikke den store investering. Derimod kræver slagtesvinene mere plads end konventionelle og udeareal i forbindelse med stalden, og her er investeringen større end et konventionelt anlæg.

Siden de var færdig i 2006, har det været en turbulent tid

Når man går i marken, kan man pludselig se en so, der begynder at danse rundt om sig selv af livsglæde.

Randi Adler, økologisk svineproducent.

Råd til konventionelle, der vil være økologer

- Man bør arbejde nogle uger hos økologer flere steder
- Få kolleger til at gennemgå staldtegninger
- Gør det ikke kun for pengenes skyld
- Man skal sikre sin afsætning
- Jord skal være tæt på ejendommen

oplever, at der er meget store toppe og dale på afregningen og drømmer om at skabe et mere kundenært samarbejde om afsætningen. I dag sælger Friland til to supermarkeder, hvor det fremgår, at det er kød fra Randi og Jespers grise.

»Det er vigtigt, at der kommer en historie på,« siger Randi Adler.

Hun mener også, der skal være et samspil, så der er andet end hakkekød i køledisken.

»Man skal kunne købe alle de ting, der står i opskrifterne økologisk,« siger hun.

De 10-50 kg, de i begyndelsen kunne sælge om ugen til de to supermarkeder, er nu vokset til mellem 200-500 kg kød, og det, at det er lykkedes, er med til at give dem et lyst syn både på afsætningen og på fremtiden som økologiske svineproducenter.

»Vi er i gang, og det går ikke værre end for konventionelle. Vi er optimister og tror, vi vil klare os bedre, end hvis vi var konventionelle,« siger de.

■ **Randi Adler fortæller på Økologikongressen i Odense 18.-19. november, hvad de vil med den økologiske svineproduktion.**

i svinebranchen. I 2007 nåede de et plus på bundlinjen på 200.000 kr. 2008 var et smertens år med et minus på to en halv mio. kr.

»75 procent af grisens pris gik til foder, og vi fik ikke økotillæg på de sidste 10 procent,« siger Jesper Adler.

Det har dog ikke taget modet fra dem, og i 2009 regner de med et plus på bundlinjen på 300.000-400.000 kr.

»Vi er ikke rige, men vi er lykkelige og glade,« siger de.

Salg til supermarkeder

I dag sælger Randi og Jesper Adler grisene til Friland, hvor prisen følger den konventionelle notering plus et tillæg. De

Økologiske kamphaner

Konkurrence

Af Frederik Thalbitzer

Den økologiske kongres, der løber af stablen i næste uge, står Landbrug & Fødevarer

samt Økologisk Landsforening sammen om. Til daglig er de ikke altid enige og har hver de-

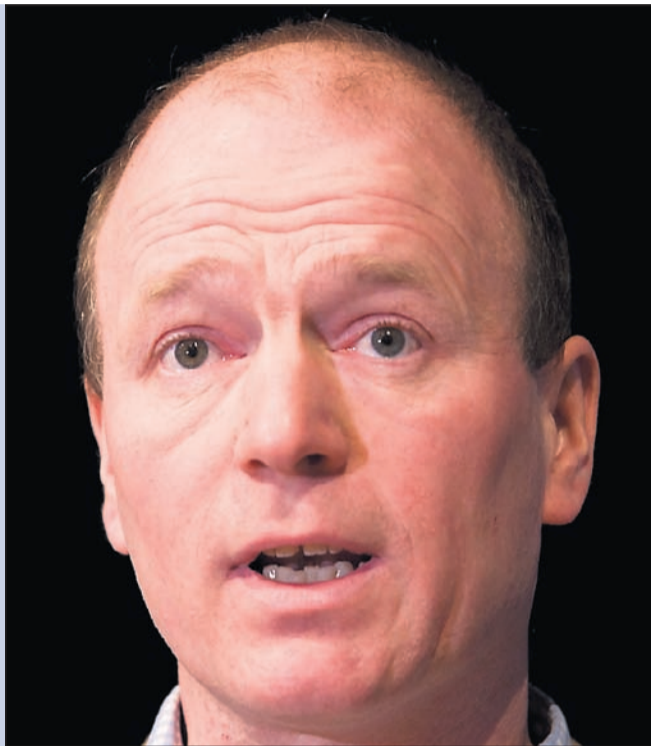
res profil, og Økologisk Landsforening har valgt ikke at være med i Landbrug & Fødevarer.

LandbrugsAvisen har spurgt formændene for Økologisk Landsforening og Landbrug

& Fødevarers økologisektion, hvorfor der skal to økologiske sammenslutninger til.

Uffe Bie

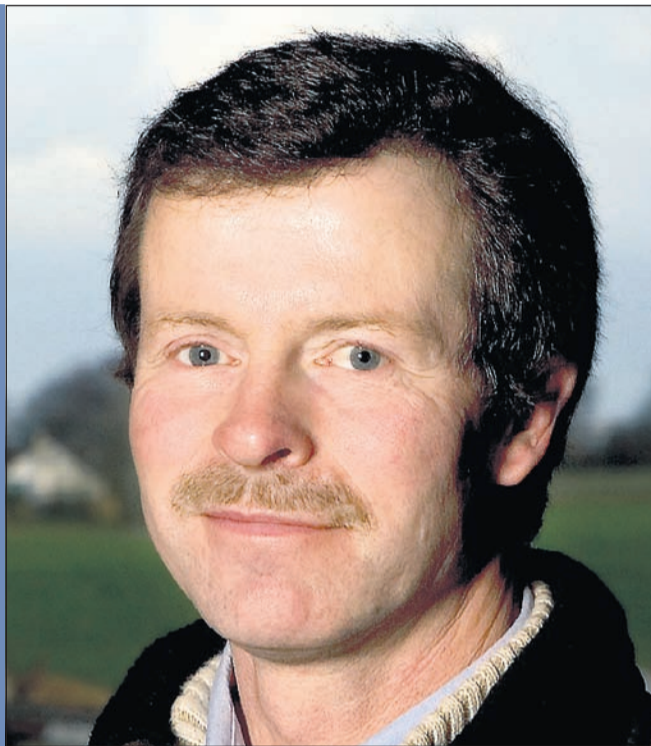
- Uffe Bie, 45 år, Ejstrupholm
- Formand for Landbrug & Fødevarers økologisektion siden 2008
- Driver en ejendom med godt 200 køer, der passes med hjælp fra en ansat og tre malkerbotter
- Økologi siden 1997

Uffe Bie er formand for Landbrug & Fødevarers økologisektion. Foto: Jens Tønnesen.

Evald Vestergaard

- Evald Vestergaard, 52 år, Kjellerup
- Formand for Økologisk Landsforening siden 2007
- Tidligere formand for Dansk Landbrugs Økologiudvalg
- Driver 195 hektar og 150 malkekøer samt gårdmejeri
- Økolog siden 1995

Evald Vestergaard er formand for Økologisk Landsforening.

Vi har hele landbruget med

På den ene side

Hvorfor skal vi have to økologiske organisationer?

»Det er sommetider en fordel at være to. Det, den ene ikke finder på, finder den anden på. Den naturlige konkurrence holder os skarpe. På det politiske plan er vi to organisationer til at punke politikerne med vores budskaber og få tingene gennemført. Økologisk Landsforening har stået stærkt, men nu kan vi hjælpe. Vi har Landscentret i ryggen, og de kan hjælpe med utroligt mange ting.«

Står man ikke stærkere med en stemme i en organisation?

»Det er der ingen, der siger, jeg er enig i. Vi skal lære at drage fordel af, at vi er to organisationer.«

Hvad er Økologisektionens styrker?

»Det er en styrke, at vi er en del af hele landbruget - vi er ikke bare en fraktion. Når jeg sidder i bestyrelse med de konventionelle, bliver vi ikke set som en protestbevægelse, og det giver mere lydhørhed hos dem. I Landbrug & Fødevarer kan vi have glæde af hele sekretariatet, og vores konsulenter ude på landbrugscentrene kan arbejde mere tværfagligt med økonomi-, kvæg- og bygningsrådgivere i samme hus. Det er også en fordel.

Jeg tror i øvrigt, at vi påvirker andre landmænd i den rigtige retning - hele landbruget er blevet mere og mere lysegrønt de senere år.»

Var der overhovedet plads til Økologisk Landsforening i Landbrug & Fødevarer?

»Ja, jeg tror, at der reelt var plads til dem i virksomhedsbestyrelsen, og så havde vi haft det, vi havde før. Det ville være

genialt. Jeg tror ikke, de ønskede det.«

Fungerer jeres samarbejde med Økologisk Landsforening godt?

»Det fungerer som før. Vi holder formandsmøder og holder også tit kontakt pr. telefon. Vi samarbejder godt, når det gælder økologiregler. For eksempel har vi haft et godt samarbejde om den nye sundhedsrådgivning. Det fungerer godt.«

Er du medlem af Økologisk Landsforening?

»Nej.«

Hvor mange medlemmer har Landbrug & Fødevarers økologisektion?

»Landbrug & Fødevarer har cirka 2.500 medlemmer der er økologer, og de er alle sammen automatisk medlem hos os.«

Vi har selv adgang til politikerne

På den anden side

Hvorfor skal vi have to økologiske organisationer?

»To organisationer er en god vej til en stærk udvikling. Ser man på mejerierne, supplerer de små og store hinanden, de laver ikke præcis det samme. Vi samarbejder, men vi konkurrerer også, og det giver os et stærkere fokus. Danskere er vant til valgmuligheder, hvis de ikke har det, går de i stå.«

Kunne man ikke stå stærkere med én stemme i Landbrug & Fødevarer?

»Nogle tror, at hvis Økologisk Landsforening kommer med i Landbrug & Fødevarer, er vi fri for bøvler og konkurrence, men det er ikke sikkert. Det er jo ikke alle i Landbrug & Fødevarer der synes, at økologi er det bedste i verden.«

Hvad er jeres styrker?

»Vi har direkte adgang til det politiske Danmark. Vi har særligt fokus på salg af økologiske højværdiprodukter. Vi har en markedsafdeling og et stærkt fagligt team, der ikke skal lave sprøjteplan om formiddagen og økologi om eftermiddagen. Og så repræsenterer vi både landmænd, virksomheder og forbrugere.«

I var med i Landbrugsraadet, hvorfor ikke også Landbrug & Fødevarer?

»Vi kunne ikke få den placering, vi havde i Landbrugsraadet. Vi kunne kun få plads i virksomhedsbestyrelsen, ikke i primærbestyrelsen. Det er ikke vores beslutning.«

Fungerer samarbejdet med Landbrug & Fødevarer godt?

»Det er et sundhedstegn, at man kan have forskellige synspunkter. Vi skal som udgangspunkt samarbejde, hvor det er

muligt. Vi har til gode at se, om det er hele organisationen eller kun økologisektionen, vi samarbejder med.«

Kan du svare ja eller nej?

»Når vi diskuterer politik, er det svært at komme igennem med 100 procent økologiske ønsker. Klare, præcise budskaber er vigtige, for nå de økologiske mål.«

Er du medlem af Landbrug & Fødevarer?

Nej. Mange af vores medlemmer er kun medlem hos Landbrug & Fødevarer, fordi de så kan få lavet deres regnskab til en lavere timepris i landboforeningen.«

Hvor mange medlemmer har Økologisk Landsforening?

»902 landmænd. Dertil kommer 96 virksomheder og 4.388 forbrugere og 68 interessemedlemmer.«

Økologer behøver færre dyr

Klimaspørgsmålet har gjort det tydeligt, at det vil være mere bæredygtigt, hvis de økologiske marker gødes mere direkte med kvælstof, der er opsamlet på marker med kløver og andre bælglplanter.

Skal det fungere bæredygtigt, er det nødvendigt at sende kløveren gennem et biogasanlæg, hvor metanen kan opsamles som biogas. Derefter kan restproduktet bruges mere effektivt som gødning til planterne.

Den metode vil give mere kvælstof til de økologiske afgrøder og dermed bedre udbytter.

Kilde: Økologerne tager fat om den varme kartoffel

Kongresmad og CO₂-fodspor

Økologikongressen i næste uge har taget farve af den store fokus på klimaændringer og den forestående internationale klimakonference i København. Således vil der både ved kongresmiddag og -frokost være skilte, som fortæller om menuernes klimabelastning. Arrangørerne lover dog, at det også spiller en rolle, hvordan maden smager.

Kongressen vil også spare på papiret, og af hensyn til klimaet deltager kongres-hjemmesiden i sammenslutningen af CO₂-neutrale hjemmesider. Herved er CO₂-udledningen fra både hjemmeside og brugerne af websitet neutraliseret ved køb af CO₂-kvoter.

Økologisk frontløber 2009

Økologisk Jordbrug vil på kongressen uddele en ny pris til tre økologer, der gør en særlig stor indsats for dyreværd, bæredygtighed eller råvarekvalitet. Prisen gives til enkeltpersoner, grupper, foreninger eller institutioner. Kandidater kan indstilles på hjemmesiden, www.okologi.dk/frontloeber. Potentielle kandidater har været omtalt løbende i Økologisk Jordbrug i 2009.

Den (bio)dynamiske købmand

Jesper Andersen har fundet en måde at afsætte sine varer på i et vanskeligt marked. Han sælger de fleste af sine biodynamiske produkter direkte til forbrugerne.

Af Frank Kristoffersen

Hvis der er hold i de nyeste undersøgelser der viser, at forbrugerne kigger mere på pris end på kvalitet, når de køber fødevarer, er tendensen endnu ikke nået til Sjællands Odde. For på Birkemosegaard har ejeren, Jesper Andersen, stadig travlt med at fylde varevognen med biodynamiske produkter, inden den skal på rundtur til kunderne i det storkøbenhavnsske område. Og kunder er der mange af. Jesper Andersen mener, at kundebasen efterhånden har rundet 2.000 familier, der køber lige fra biodynamisk æblemost til skalletøl af egen avl direkte fra hans gård.

»Vores kunder er primært københavnere. Det starter som regel med, at de er i sommerhus heroppe, hvor de besøger vores gårdbutik, og så får de smag for det. Og inde i byen spreder rygten sig som en steppebrand,« fortæller han.

Ud over produktion af kvæg og svin dyrker Jesper Andersen korn, grøntsager og frugt.

En ægte økolog

Det er ikke nogen tilfældighed, at Jesper Andersen blev biodynamiker. Hans far omlagde slægtgården til biodynamisk drift i 1968, så det var et naturligt skridt for sønnen at fortsætte i det fodspor, da han

Jesper Andersen kører to gange om ugen ture til hovedstadsområdet med kasser til kunderne, der bestiller via nettet.

Nu møder jeg kun glade mennesker, som står og klapper i hænderne over vores produkter

overtog gården i 1992. Jesper Andersen har altid været fascineret af den kraft, dyr og planter får af biodynamikken, og hvis økologi kunne gradbøjes, er han ikke i tvivl om, at biodynamik er det eneste der er 100 procent økologisk.

»Man kan sige, at økolo-

Man kan sige, at økologerne hænger halvvejs oppe af bjerget, og biodynamikerne står oppe på toppen.

gerne hænger halvvejs oppe af bjerget, og biodynamikerne står oppe på toppen. Økologerne er godt på vej, men der mangler et stykke,« siger han.

Men selvom Jesper Andersen står på toppen sammen med de andre biodynamikere, kan der også være et problem i at producere produkter, der falder uden for, hvad den lokale Netto har i sit sortiment. Fire gange oplevede han, at Birkemosegaards grossister gik ned og efterlod dem med et stort tilgodehavende. I 2002 tog han derfor beslutningen om, at det primære salg skulle være til private, for han vidste, at der var interesse for hans produkter. På det tidspunkt var gårdbutikken allerede blevet et populært sted at besøge for de mange sommergæster.

Glade kunder

Interessen for de biodynamiske produkter fra Birkemosegaard er ikke blevet mindre siden. I dag kører Jesper Andersen to ugentlige ture til hovedstadsområdet for at levere varer til sine kunder.

»Nu møder jeg kun glade mennesker, som står og klapper i hænderne over vores produkter. Men vi skal være på hele tiden. Så det er hårdt, men spændende,« siger han.

Og det kræver da også, at man er på hele tiden, hvis man som Jesper Andersen vælger at sælge direkte til forbrugerne,

Birkemosegaard

- Har været ejet af familien Andersen siden 1898
- Er godkendt af den biodynamiske kvalitetsmærkning Demeter
- Der hører 90 hektar jord og cirka 40 hektar forpagtet jord til gården
- Der bliver dyrket rug, hvede byg og spelt til det økologiske bageri, Aurion.
- Rejsekongen Simon Spies fik på anbefaling fra sin læge kød og grøntsager fra gården i sine sidste leveår

for det er et ekstra følsomt marked.

»Kunder, der går i Irma og får en dårlig oplevelse, går i Irma igen. Kunder der får en dårlig oplevelse her, går i Irma ugen efter. Så du balancerer på en knivsæg hele tiden,« siger Jesper Andersen.

Læs mere om biodynamisk landbrug

www.biodynamisk.dk

kristoffersen@landbrugsavisen.dk

© 33 39 47 84

Forbrugerne forventer en ekstra indsats

Økologisk

Landsforenings direktør, Paul Holmbeck, mener, at økologiens fortsatte troværdighed sikres gennem handlinger og ikke bare gennem tomt spin.

Af Frank Kristoffersen

Spin kan ikke gøre det alene. Det er budskabet fra Økologisk Landsforenings direktør, Paul Holmbeck, når han på onsdag stiller sig på talerstolen til Økologi Kongressen i Odense og deler sine erfaringer fra de seneste års kommunikation inden for økologien.

»Vi har flere områder, hvor vi skal forbedre os, men hvis vi tackler de udfordringer gennem

handling og professionel kommunikation, har vi forsat sikret forbrugernes tillid,« siger han.

Nogle af de områder er ifølge Paul Holmbeck dyrevelfærd og klima. Her forventer forbrugerne, at økologerne gør en ekstra indsats og er foran det konventionelle landbrug.

»Derfor er det ekstremt vigtigt, at vi tager de udfordringer op og får vist omverdenen, at vi har en klar holdning og handler derefter.

Gennem vores politiske kommunikation må vi igen og igen vise vores holdning til emner, der er vigtige for forbrugerne, så vi kan vise de forskelle der er mellem økologiske og konventionelle landbrug.

Også dårlige sager

Paul Holmbeck vil også sætte fokus på en anden side af kommunikation. Nemlig de mindre gode sager, der altid vil dukke op. Han mener, at hvis tro-

værdigheden skal fastholdes, er den eneste måde at tackle problemerne på, at økologerne selv går ud med dem.

»Vi skal selv ud med de dårlige sager, selvom de er giftige. Hvis vi har et problem, må vi stå ved det og ikke begynde at forsvare det. Hvis økologien ikke lever op til forventningerne, er der ikke noget spin der kan løse det tillidsbrud,« siger han.

Som et eksempel nævner Paul Holmbeck de få økologer

der bevidst bryder reglerne. Han mener, at det er en af de største trusler mod økologiens troværdighed, og at det derfor er vigtigt at få fortalt omverdenen, at det ikke kan betale sig at snyde med økologi.

»Forbrugerne skal kunne mærke, at de der ikke overholder reglerne er ude. Derfor skal vi tage klart afstand,« siger han.

kristoffersen@landbrugsavisen.dk

© 33 39 47 84